22/09/2022

Διάλογοι με τα παιδιά μας

/ Γνώμες

Του Πρωτοπρεσβυτέρου Θεμιστοκλή Μουρτζανού, Δρ. Θεολογίας

Για ποια θέματα συζητάμε με τα παιδιά μας; Με ποια διάθεση συνήθως; Είμαστε οι αυθεντίες που κάνουμε κήρυγμα, διότι οι μικρότεροι πρέπει να ακούνε τους μεγαλύτερους; Είμαστε αυτοί που πληρώνουμε και, επομένως, απαιτούμε ανταποδοτικότητα; Μήπως είναι εκείνα αυτά που «πάντα έχουν δίκιο»; Πόσο αντέχουμε να πούμε «όχι» στις απαιτήσεις τους, στις ιδέες τους, στις προτιμήσεις τους; Είναι δημοκρατικό να επιβάλλουμε την δική μας άποψη, ακόμη και ύστερα από διάλογο; Τι συμβαίνει όταν, ιδίως οι έφηβοι, αλλά συχνά και τα **παιδιά του Δημοτικού** αρνούνται να ακολουθήσουν το πρόγραμμα της οικογένειας, επειδή βαριούνται ή επειδή τους αρέσει κάτι άλλο ως προς την διάθεση του χρόνου τους;

Είναι βέβαιο ότι ο κάθε γονέας αντιμετωπίζει συχνά τέτοια ερωτήματα και αναρωτιέται αν υπάρχουν απαντήσεις. Μέσα του ξυπνούνε τα πρότυπα των δικών του γονέων, κάποτε, συνειδητά ή ασυναίσθητα, και αυτά που είχε απορρίψει, αυτά που πιθανόν να είχε ορκιστεί ότι δεν θα ακολουθήσει ποτέ. Δεν είναι μόνο ζήτημα εντυπωμένης συμπεριφοράς, Είναι και ο πειρασμός της ευκολίας. Κατά βάθος αυτό ξέρω, μου βγαίνει εκ του αυτομάτου η εφαρμογή του. Το να επιδιώξουμε κάτι διαφορετικό, προϋποθέτει προσπάθεια αυτογνωσίας. Να θυμηθούμε, για παράδειγμα, την δική μας εφηβεία. Πόσο αντιδραστικοί υπήρξαμε έναντι των

δικών μας γονέων, όχι κατ’ ανάγκην με δηλώσεις και πράξεις επανάστασης, αλλά με εκείνες τις κρυφές αντιδράσεις και πράξεις που διαμόρφωσαν την συμπεριφορά μας. Συνήθειες, όπως το κάπνισμα, το ξενύχτι, η γκρίνια, κάποτε η μελαγχολία, η ευκολία του να λέμε «όχι» ή ένας εσωτερικός διάλογος που μας κάνει σκεπτικούς και κλεισμένους στον εαυτό μας είναι σημάδια αφανούς αντίδρασης. Δεν είναι απαραίτητο ότι το μήλο πέφτει κάτω από τη μηλιά. Δεν αποκλείεται όμως και στα παιδιά μας να έχουμε μεταδώσει αυτού του είδους τις κρυφές αντιδράσεις από την αρχή της ανατροφής τους, με αποτέλεσμα, όταν έρχεται η εφηβεία, να απορούμε άδικα για την δική τους στάση.

Υπάρχει και μια άλλη προοπτική. Θέλουμε να αγνοήσουμε ότι ταυτότητα δεν αποκτά ο άνθρωπος εάν δεν δοκιμάσει ρήξεις. Συνήθως η ρήξη έρχεται ως η πρώτη αντίδραση όταν αισθανόμαστε ότι δεν μπορούν οι άλλοι να αδιαφορούν για μας, να μας θεωρούν δεδομένους. Αυτό συμβαίνει και με τα παιδιά. Είτε στο σπίτι είτε στο σχολείο προσπαθούν με κάποιον τρόπο να προσελκύσουν την προσοχή. Δεν είναι εγωιστικό αυτό. Είναι σημάδι ότι υπάρχουν. Άλλα συμμορφώνονται συστημικά. Θέλουν να έχουν καλές επιδόσεις, υπακοή, θετική προσωπικότητα, κατά τα αξιακά δεδομένα. Άλλα όμως αισθάνονται ότι με την διαμόρφωση ενός δικού τους τρόπου, που εμπεριέχει αρνήσεις, θα έρθουν στο επίκεντρο.

Ο γονέας, όπως και ο δάσκαλος, χρειάζεται να συζητούν με αγάπη. Η αγάπη προϋποθέτει μία εκ των προτέρων ειλικρινή αποδοχή του παιδιού και των αναγκών του. Δεν συνεπάγεται όμως παραίτηση από τον στόχο της αγωγής και της παιδείας. Δεν συνεπάγεται θεώρηση του παιδιού ως αθώας αυθεντίας, επειδή η κακία του δεν είναι όπως των μεγάλων. **Η αγάπη είναι και αλήθεια.** Χρειάζεται όρια. Και ο μεγαλύτερος είναι η αυθεντία εκ των πραγμάτων, διότι είναι ενήλικος και έχει αυτόν τον ρόλο. Η δημοκρατικότητα ή η αυταρχικότητα φαίνεται στην διαχείριση του νεώτερου. Είναι όμως ψευτοδίλημμα όταν χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις. Τον τελικό λόγο τον έχει ο μεγαλύτερος και οφείλει να τον ασκήσει, ακόμη και στα λάθη. Άλλωστε, στην ζωή και για τον νεώτερο θα υπάρξουν λύπες, μάλλον πολλές.

Πηγή: pemptousia.gr